

Onderwijssysteem

Colombia

beschreven en vergeleken met
het Nederlandse systeem

Dit document geeft informatie over het onderwijssysteem van Colombia. We leggen uit wat het Nederlandse equivalent is van de meest voorkomende diploma's uit Colombia met als doel: toelating tot het Nederlands hoger onderwijs.

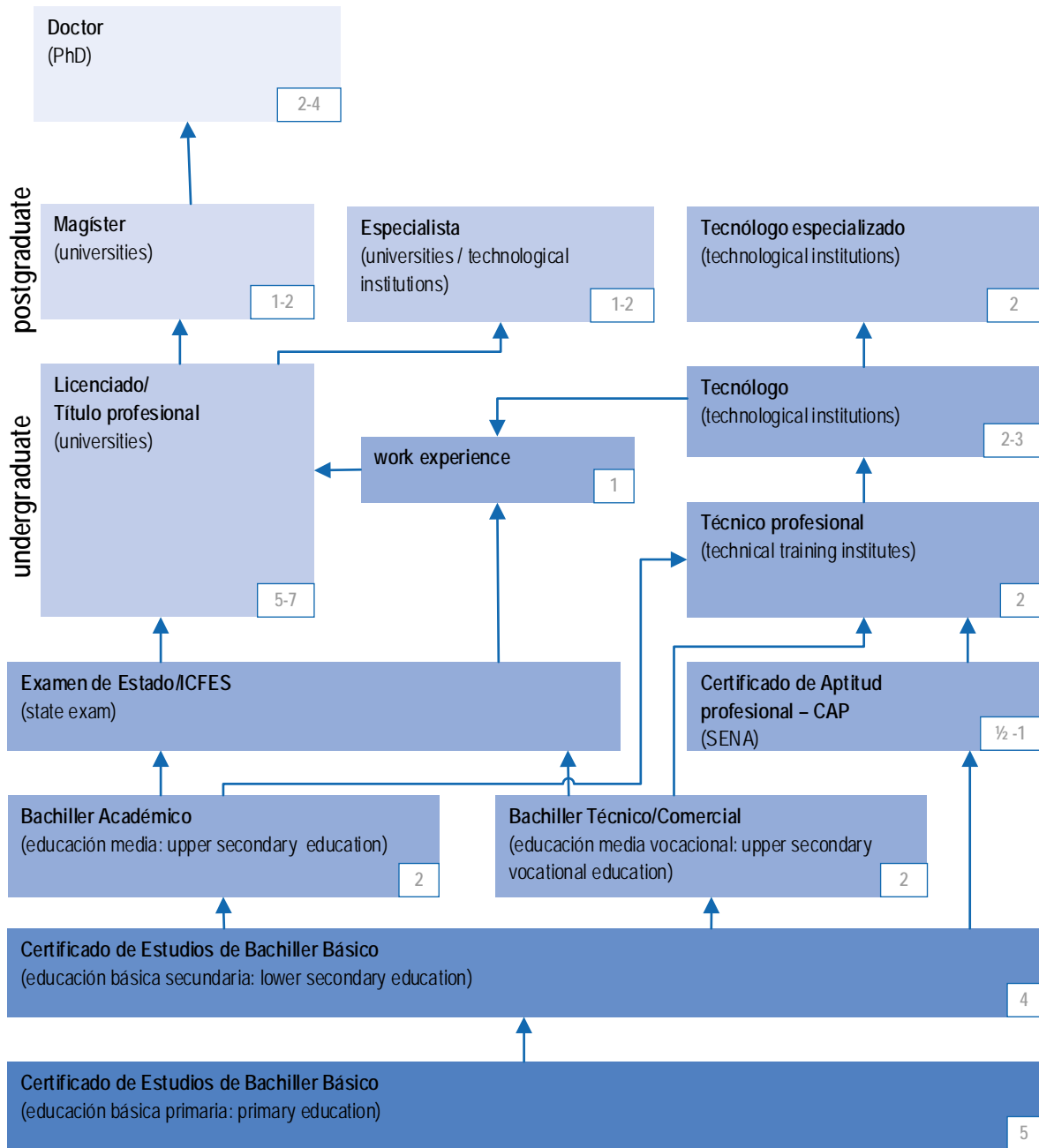
Disclaimer

We doen ons best om de informatie zo up-to-date mogelijk te houden. We aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor schade die is ontstaan als gevolg van fouten of onvolledige informatie in dit document.

Op deze publicatie, met uitzondering van het beeldmateriaal, is de Creative Commons Naamsvermelding NietCommercieel 3.0 Unported-licentie van toepassing. Ga naar www.nuffic.nl/cc/ voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.

Onderwijssysteem Colombia

0 Duur van de opleiding

■ Waarderingstabel

In dit overzicht staan links de buitenlandse diploma's die het meest voorkomen bij toelatingsverzoeken tot het hoger onderwijs. De andere kolommen tonen de Nederlandse waardering met de vergelijkbare niveaus in het Nederlandse en Europese kwalificatieraamwerk.

Buitenlands diploma	Nederlandse waardering en NLQF-niveau		EQF-niveau
<i>Técnico Profesional</i>	mbo-diploma (kwalificatieniveau 2, 3 of 4)	2-4	2-4
<i>Bachiller Académico</i>	ongeveer havodiploma	4	4
<i>Tecnólogo</i>	ten minste mbo-diploma (kwalificatieniveau 4)	4	4
<i>Tecnólogo Especializado</i>	ten hoogste 2 jaar hbo	5	5
<i>Licenciado/Título profesional</i>	bachelorgraad in het hbo of wo	6	6
<i>Especialista</i>	ten minste bachelorgraad in het hbo of wo	6	6
<i>Magister</i>	mastergraad in het hbo of wo	7	7

NB

- Dit is een globaal advies waaraan je geen rechten kunt ontleen.
- NLQF = Nederlands kwalificatieraamwerk; EQF = Europees kwalificatieraamwerk.
- Het EQF/[NLQF-niveau](#) zegt niet zozeer iets over de studie-inspanning of -inhoud, maar wel over wat iemand kan en weet als een bepaald leerproces is afgerond.
- Informatie over de Nederlandse waarderingen staat op onze website: [onderwijssysteem Nederland](#).
- [SBB, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven](#), waardeert buitenlandse diploma's en opleidingen op vmbo- en mbo-niveau. De waardering kan afwijken wanneer SBB het diploma waardeert voor toelating tot het mbo of de arbeidsmarkt.

■ **Introductie**

Colombia is een presidentiële republiek, die bestaat uit 32 *departamentos* (departementen), die zijn onderverdeeld in 1.070 *municipios* (gemeenten). De huidige president is Juan Manuel Santos.

De bevolking is vertegenwoordigd in twee kamers, het parlement, dat 165 leden telt en het Congres, dat uit 102 leden bestaat. Er wonen ruim 45 miljoen mensen, waaronder 49 procent in de stedelijke gebieden van Bogotá, Cali en Medellín. De hoofdstad is Bogotá D.C. Het merendeel van de bevolking spreekt Spaans.

Het *Ministerio de Educación Nacional* (MEN), ministerie van Onderwijs, is de verantwoordelijke instantie voor het onderwijs. Daarnaast heeft vrijwel elk departement een *Secretaria de Educación* dat belast is met het beheer van het onderwijs overeenkomstig de richtlijnen van het ministerie. De *Consejo Nacional de Educación Superior* (CESU), *National Council of Higher Education* adviseert het ministerie over het beleid.

Het wettelijke kader van het Colombiaanse onderwijssysteem is de in 1991 vernieuwde grondwet en de verschillende onderwijswetten, zoals de algemene onderwijswet van 1994 (*Ley General de la Educación*), de wet op het hoger onderwijs van 1992 (*Ley de Educación Superior*) en de wet op hoger onderwijs aan *Instituciones Técnicas Profesionales* en *Instituciones Tecnológicas* uit 2002 (*Ley 749 de Julio 19 de 2002*).

Colombia kent een unitair systeem van hoger onderwijs, waarin geen strikt onderscheid wordt gemaakt tussen wetenschappelijk onderwijs en hoger beroepsonderwijs. Sommige opleidingen hebben zowel de kenmerken van het hoger beroepsgericht onderwijs als van het universitair onderwijs.

Het onderwijs is verplicht voor kinderen in de leeftijd van 6-14 jaar. De voertaal in het onderwijs is het Spaans.

Het academisch jaar omvat 2 semesters en loopt van februari tot november in de meeste departementen. In sommige regio's loopt het academisch jaar van augustus/september tot juni.

■ Basis- en voortgezet onderwijs

Basisonderwijs - Educación básica

Educación básica (*primary education*) is verplicht voor kinderen in de leeftijd van 6-14 jaar en wordt aangeboden aan zowel openbare als privéscholen. Aan openbare scholen wordt deze vorm van onderwijs kosteloos aangeboden. De opleiding heeft een nominale studieduur van 9 jaar en wordt doorgaans aangeboden aan een *colegio* of aan een *liceo* of *instituto*.

Een overzicht van alle *colegios* is beschikbaar op de [website](#) van het ministerie van Onderwijs. De opleiding is onderverdeeld in een eerste fase (*educación básica primaria*, klas 1-5) met een nominale studieduur van 5 jaar, bestemd voor kinderen in de leeftijd van 6-10 jaar en een tweede fase (*educación básica secundaria*, klas 6-9) met een nominale studieduur van 4 jaar voor leerlingen in de leeftijd van 11-14 jaar.

Het curriculum is bij wet vastgelegd en bestaat uit negen onderwijsgebieden, die minimaal 80 procent van het totale studieprogramma moeten omvatten:

- *ciencias naturales y educación ambiental* (natuurwetenschappen en milieuonderwijs);
- *ciencias sociales, historia, geografía, constitución política y democracia* (sociale wetenschappen, geschiedenis, aardrijkskunde, politieke grondwet en democratie);
- *educación artística* (kunstonderwijs);
- *educación ética y en valores humanos* (ethiek en menselijke waarden);
- *educación física, recreación y deportes* (lichamelijke opvoeding, recreatie en sport);
- *educación religiosa* (godsdiensonderwijs);
- *humanidades, lengua castellana e idiomas extranjeros* (*humanities*, Spaans en vreemde talen);
- *matemáticas* (wiskunde);
- *tecnología e informática* (techniek en informatica).

In de eerste fase bestaat het onderwijs onder meer uit de vakken wiskunde, Spaans, natuurwetenschappen, sociale wetenschappen, lichamelijke opvoeding en kunstonderwijs. In de tweede fase bestaat het curriculum uit een verdieping van alle vakken uit de eerste fase, aangevuld met technische vakken en een vreemde taal.

Na afronding van de opleiding ontvangen leerlingen het *Certificado de Estudios de Bachiller Básico*. Daarna kunnen ze kiezen uit verschillende soorten voortgezet onderwijs.

Voortgezet onderwijs - Educación media

Het voortgezet onderwijs (*educación media/secundaria*), ook bekend onder de naam *educación media vocacional*, wordt eveneens aangeboden aan een *colegio* (tegenwoordig *gimnasio*), *liceo* of *instituto*.

Dit type onderwijs duurt 2 jaar, omvat klas 10 en 11 (*grados: decimo* en *undecimo*) en is bestemd voor leerlingen in de leeftijd van 15-16 jaar.

Leerlingen kunnen kiezen uit twee richtingen: algemeen vormend (*bachillerato académico*) of beroepsvormend (*bachillerato en tecnología o aplicado*). De algemeen vormende variant biedt leerlingen een verdieping op het gebied van *ciencias* (wetenschappen), *artes* (kunsten) of *humanidades* (humanities).

Na afronding van dit type onderwijs ontvangen leerlingen het getuigschrift *Bachiller Académico*, dat toegang biedt tot het hoger onderwijs middels het staatsexamen (*Examen de Estado*) van het *Instituto Colombiano para la Evaluación de la Educación* (ICFES). Meer informatie over het staatsexamen is beschikbaar op de [website](#) van het ICFES.

Het niveau van de *Bachiller Académico* is ongeveer vergelijkbaar met dat van een havodiploma.

De beroepsvormende variant bereidt leerlingen voornamelijk voor op toetreding tot de arbeidsmarkt, maar biedt eveneens, na het slagen voor het staatsexamen, toegang tot het hoger onderwijs in Colombia. Leerlingen kunnen zich onder meer specialiseren in *agropecuaria* (landbouw en veeteelt), *comercio* (handel), *finanzas* (financiën) en *industria* (industrie). Het curriculum bestaat uit algemeen vormende vakken en een gering aantal beroepsgerichte vakken. Na afronding van deze opleidingen worden onder meer de getuigschriften *Bachiller Comercial* en *Bachiller Técnico* uitgereikt.

Leerlingen die het *bachillerato* niet afronden, kunnen kiezen uit een aantal speciale programma's die verzorgd worden door het *Servicio Nacional de Aprendizaje* (SENA), de instantie die in Colombia verantwoordelijk is voor het beroepsonderwijs en -training. Na afronding van een programma aan het SENA wordt onder meer het *Certificado de Aptitud Profesional* (CAP) uitgereikt.

Postsecundair onderwijs

Postsecundair onderwijs wordt verzorgd aan *instituciones tecnológicas* (*technological institutions*) en *instituciones técnicas profesionales* (*technical training institutes*). In Colombia maken deze instellingen deel uit van het hoger onderwijs. Voor toelating tot dit type onderwijs is doorgaans ten minste 11 jaar basis- en voortgezet onderwijs vereist.

Leerlingen die ouder zijn dan 16 jaar en het *Certificado de Estudios de Bachiller Básico* of het *Certificado de Aptitud Profesional* (CAP) hebben behaald, kunnen eveneens worden toegelaten tot dit type opleidingen. De opleidingen hebben een nominale duur van maximaal 2 jaar (4 semesters). Na afronding van de opleiding ontvangen studenten het *Técnico Profesional*.

Het niveau van de *Técnico Profesional* is vergelijkbaar met dat van een mbo-diploma op kwalificatieniveau 2, 3 of 4, afhankelijk van de opleidingsduur en richting.

Instituciones tecnológicas bieden ook opleidingen aan die leiden tot de graden *Tecnólogo* en *Tecnólogo Especializado* (zie [Hoger beroepsgericht onderwijs](#)).

■ Toelating tot hoger onderwijs

Toelating tot het universitair hoger onderwijs geschiedt op basis van het getuigschrift *Bachiller Académico/Comercial/Técnico* middels het staatsexamen (*Examen de Estado*) van het *Instituto Colombiano para la Evaluación de la Educación* (ICFES). Dit examen vindt twee keer per jaar plaats, in april en in september. De vereiste resultaten voor toelating tot het hoger onderwijs kunnen verschillen per instelling en zijn afhankelijk van het gekozen studieprogramma. Meer informatie over het staatsexamen is beschikbaar op de [website](#) van ICFES.

Voor toelating tot korte hoger beroepsgerichte opleidingen is het *Bachillerato* of de *Técnico Profesional* vereist.

■ Hoger onderwijs

Het hoger onderwijs wordt aangeboden door zowel particuliere als overheidsinstellingen.

Colombia kent geen binair systeem zoals Nederland. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vier typen instellingen: *universidades* (*universities*), *instituciones universitarias* of *escuelas tecnológicas* (*university institutes of technological institutes*), *instituciones tecnológicas* (*technological institutions*) en *instituciones técnicas profesionales* (*technical training institutes*). In 2010 waren er in Colombia 79 *universidades* (waaronder 32 staatsuniversiteiten), 107 *instituciones universitarias*, 51 *instituciones tecnológicas* en 43 *instituciones técnicas profesionales*.

Universiteiten mogen opleidingen op elk niveau, tot en met het doctoraat, aanbieden. *Instituciones universitarias* of *escuelas tecnológicas* bieden

voornamelijk *pregrado*-opleidingen (eerste cyclusopleidingen) aan en hebben, onder bepaalde voorwaarden, het recht om ook *posgrado*-opleidingen (opleidingen uit de tweede cyclus) aan te bieden. *Instituciones tecnológicas* bieden zowel middelbaar beroepsonderwijs als hoger beroepsgerichte opleidingen aan.

Instituciones técnicas profesionales bieden voornamelijk middelbaar beroepsonderwijs aan (zie ook de informatie onder Postsecundair onderwijs).

■ Universitair onderwijs

De *universidades* bieden wetenschappelijke en technologische onderzoeksprogramma's aan tot en met het doctoraat, alsmede hoger beroepsgerichte en *liberal arts* opleidingen. Deze opleidingen vallen in Nederland onder het wetenschappelijk onderwijs of onder het hoger beroepsonderwijs, afhankelijk van de oriëntatie van de opleiding.

Daarnaast zijn er *instituciones universitarias* of *escuelas tecnológicas*, die opleidingen verzorgen die gericht zijn op de uitoefening van bepaalde beroepen. Tevens bieden deze instellingen in een aantal specialisaties academische opleidingen aan.

De opleidingen zijn onderverdeeld in twee niveaus: *pregrado* en *posgrado*.

Pregrado-opleidingen

Voor toelating tot de *pregrado*-opleiding is behalve het middelbare schooldiploma ook het ICFES-staatsexamen vereist. De opleidingen hebben een nominale duur van 4-7 jaar en kennen sinds 2002 een studiepuntensysteem, waarbij 1 studiepunt 48 uur vertegenwoordigt.

Na het schrijven van een afstudeerscriptie wordt over het algemeen de graad *Licenciado* uitgereikt. Behalve de graad *Licenciado* worden ook beroepskwalificaties (*Título profesional*) uitgereikt zoals *Economista*, *Ingeniero químico*, *Administrador de empresas* of *Contador público*. Opleidingen die leiden tot een beroepskwalificatie worden doorgaans afgerond met een afstudeerproject.

Aan studenten die alle colleges hebben afgerond, maar geen scriptie of stage hebben voltooid, kan het getuigschrift *Egresado* (afgestudeerd) worden verleend. Aan dit getuigschrift kunnen echter niet dezelfde rechten worden ontleend als aan de beroepskwalificatie of de graad *Licenciado*.

Het niveau van de *Licenciado/Título profesional* is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs of in het wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de oriëntatie en duur van de opleiding.

Posgrado-opleidingen

Tot de *posgrado*-opleidingen behoren de *especialización*, *maestría* en *doctorado*.

Especialización

Voor toelating tot deze vervolgopleidingen is afronding van de overeenkomstige *pregrado*-opleiding, en soms een toelatingsexamen, vereist. De opleidingen hebben een nominale duur van 1-2 jaar en hebben als doel zich verder te specialiseren in een bepaald beroep of op een bepaald vakgebied. De opleiding wordt doorgaans niet afgerond met een scriptie. Aan het eind van de opleiding wordt het getuigschrift *Especialista* verleend. Deze opleidingen bieden geen rechtstreekse toegang tot het doctoraat. Hiervoor is sinds 2003 de graad van *Magister* vereist.

Het niveau van het getuigschrift *Especialista* is vergelijkbaar met dat van ten minste een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs of in het wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de oriëntatie en duur van de opleiding.

Maestría

Voor toelating tot deze opleidingen is een toelatingsexamen en de graad van *Licenciado* of een beroepskwalificatie vereist. De opleiding heeft doorgaans een nominale duur van 1-2 jaar en wordt afgerond met een scriptie. Na afronding wordt de graad *Magister* verleend. Deze opleiding biedt toegang tot het doctoraat.

Het niveau van de *Magister* is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het hoger beroepsonderwijs of in het wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de oriëntatie en duur van de opleiding.

Doctorado

Voor toelating was een beroepskwalificatie of een graad in een academische discipline vereist. Sinds 2003 is toelating tot het promotietraject uitsluitend mogelijk met de graad *Magister*. Het promotietraject duurt gemiddeld 4 jaar en ten minste

2 jaar. De opleiding wordt afgerond met een dissertatie. Na succesvolle verdediging van het proefschrift wordt de graad *Doctor* uitgereikt.

■ Hoger beroepsgericht onderwijs

Dit type onderwijs wordt aangeboden door zowel *instituciones tecnológicas* als universiteiten, heeft een nominale studieduur van 2 tot 3 jaar en omvat zowel theorie- als praktijkvakken. De opleiding wordt afgerond met de graad *Tecnólogo*, die rechtstreeks toegang biedt tot de arbeidsmarkt.

Na deze opleiding kan nog een 2-jarige vervolgoopleiding worden gevolgd, die leidt tot de *Tecnólogo Especializado*. Daarnaast biedt het getuigschrift met de graad *Tecnólogo* onder bepaalde voorwaarden (1 jaar praktijkervaring) toegang tot een overeenkomstige studierichting van een eerste cyclusopleiding aan universiteiten, die leidt tot de graad van *Licenciado*.

Het niveau van de *Tecnólogo* is vergelijkbaar met dat van ten minste een mbo-diploma op kwalificatieniveau 4.

Het niveau van de *Tecnólogo Especializado* is vergelijkbaar met dat van ten hoogste 2 jaar hbo in overeenkomstige richting.

■ Beoordelingssystemen

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs (*bachillerato*) worden verschillende cijfersystemen gehanteerd. Vanaf 2002 tot heden zijn de meest voorkomende beoordelingssystemen ingedeeld volgens een schaal van 0-100 in percentages, waarbij 60% en hoger als voldoende geldt, en gebaseerd op een cijfersysteem van 0.0-10.0, waarbij een 6 het minimum cijfer voor een voldoende is.

In cijfers	In percentages	Omschrijving	Betekenis
9.0-10.0	90-100	<i>Excelente (E)</i>	<i>Excellent</i>
8.0-8.9	80-89	<i>Sobresaliente (S)</i>	<i>Outstanding</i>
7.0-7.9	70-79	<i>Aceptable (A)</i>	<i>Acceptable</i>
6.0-6.9	60-69	<i>Aceptable (A)</i>	<i>Acceptable</i>
4.0-5.9	40-59	<i>Insuficiente (I)</i>	<i>Insufficient</i>
0.0-3.9	0-39	<i>Deficiente (D)</i>	<i>Deficient</i>

Hoger onderwijs

Het cijfersysteem in het hoger onderwijs is redelijk gestandaardiseerd. De meeste hogeronderwijsinstellingen hanteren een schaal van 0-5, waarbij een 3 of hoger als voldoende geldt.

In cijfers	Omschrijving	Betekenis
4.60-5.00	<i>Excelente</i>	<i>Excellent</i>
4.00-4.59	<i>Sobresaliente</i>	<i>Outstanding</i>
3.50-3.99	<i>Bien</i>	<i>Good</i>
3.00-3.49	<i>Suficiente</i>	<i>Sufficient</i>
0.00-2.99	<i>Deficiente</i>	<i>Fail</i>

Vanaf 1980 tot 2002 werd de studieomvang uitgedrukt in *Unidades de Labor Académica* (ULA). Vanaf 2002 is men overgegaan op een ander systeem, waarbij 1 studiepoint 48 uur studiebelasting vertegenwoordigt voor de student.

■ **Accreditatie en kwaliteitszorg**

De *Consejo Nacional de Aseguramiento de la Calidad de la Educación Superior* (CONACES), *National Council for the Quality Assurance of Higher Education*, is verantwoordelijk voor de inspectie en monitoring van de hogeronderwijsinstellingen. Instellingen mogen alleen graden verlenen als ze erkend zijn door het Colombiaanse ministerie van Onderwijs.

Om de status van *Registro Calificado* te verkrijgen, moet aan een aantal basisvoorwaarden voor kwaliteit zijn voldaan. Pas vanaf dat moment is een instelling gerechtigd om opleidingen aan te bieden.

De *Consejo Nacional de Acreditación* (CNA), *National Council of Accreditation*, is de instantie die in Colombia verantwoordelijk is voor de kwaliteitszorg in het hoger onderwijs. Instellingen kunnen bij de CNA een aanvraag indienen voor *Acreditación de Alta Calidad* (*High Quality Accreditation*).

Deze accreditatieprocedure is niet verplicht. Om in aanmerking te komen voor *Acreditación de Alta Calidad* dient aan hoge kwaliteitseisen te worden voldaan.

Het ministerie van Onderwijs beheert het [SNIES register](#), het *Sistema Nacional de Información de Educación Superior*. Dit register bevat een overzicht van erkende instellingen en geaccrediteerde *undergraduate* opleidingen. Daarnaast wordt er in samenwerking met andere Latijns-Amerikaanse landen, Europa en de Verenigde Staten gewerkt aan de samenstelling van een register voor geaccrediteerde *postgraduate* opleidingen (*Maestría* en *Doctorado*).

■ Internationale verdragen

Colombia heeft in 1977 het verdrag geratificeerd inzake erkenning van opleidingen, diploma's en graden in het hoger onderwijs tussen landen in Latijns-Amerika, inclusief het Caribisch gebied.

■ Samenstelling dossier

Voor een volledig dossier in zowel het voortgezet als het hoger onderwijs is het diploma en de bijbehorende cijferlijst vereist.

Authenticiteit

Aangezien de cijferlijsten vaak bij de diploma's worden uitgereikt, is het gebruikelijk dat een diplomahouder deze kan overleggen. Vaak zijn Colombiaanse diploma's gelegaliseerd door middel van een Apostille-zegel. Deze Apostille wordt verleend door het ministerie van Buitenlandse Zaken. De Apostille kan online worden gecheckt via de [website](#) van dit ministerie.

■ Overzicht hogeronderwijsinstellingen

[Website](#) van het ministerie van Onderwijs met een overzicht van alle erkende hogeronderwijsinstellingen en geaccrediteerde *undergraduate* opleidingen (alleen Spaanstalig). Het is mogelijk om zowel op instelling (*Instituciones de Educación Superior*) als op opleiding (*Programas académicos*) te zoeken.

■ Handige websites

- [Website](#) van het *Ministerio de Educación Nacional* (MEN), het Colombiaanse ministerie van Onderwijs.
- [Website](#) van het ministerie van Onderwijs met een overzicht van alle *colegios* (middelbare scholen) in Colombia (alleen Spaanstalig).
- [Website](#) van het *Instituto Colombiano para la Evaluación de la Educación* (ICFES), instantie voor de evaluatie van het onderwijs met onder meer informatie over het staatsexamen voor toelating tot het hoger onderwijs (alleen Spaanstalig).
- [Website](#) van de *Consejo Nacional de Acreditación*, de *National Council of Accreditation* (alleen Spaanstalig).
- [Website](#) van de *Asociación Colombiana de Universidades* (ASCUN), de vereniging van universiteiten in Colombia (alleen Spaanstalig).
- [Website](#) van het Colombiaanse ministerie van Buitenlandse zaken met een online verificatie-mogelijkheid van de Apostille-zegel.